

Atbildīgais finanšu ministre D.Reizniece-Ozola
(vārds, uzvārds)

Datums 15.06.2018.

Autors Finanšu ministrija

Sagatavotājs Netiešo nodokļu departamenta Pievienotās vērtības nodokļa nodaļas vecākā eksperte Diāna Lukjanska

E-pasta adrese Diana.Lukjanska@fm.gov.lv

Tālruņa numurs 67095514

Pozīcija Nr.2

Par priekšlikumu Padomes Direktīvai, ar ko Direktīvu 2006/112/EK groza attiecībā uz pievienotās vērtības nodokļa sistēmas atsevišķu noteikumu saskaņošanu un vienkāršošanu un galīgās nodokļa uzlikšanas sistēmas ieviešanu tirdzniecībā starp dalībvalstīm

Proposal for a Council Directive amending Directive 2006/112/EC as regards harmonising and simplifying certain rules in the value added tax system and introducing the definitive system for the taxation of trade between Member States

Par priekšlikumu Padomes Īstenošanas Regulai, ar ko attiecībā uz dažiem atbrīvojumiem darījumiem Kopienas iekšienē groza Īstenošanas regulu (ES) Nr. 282/2011

Proposal for a Council Implementing Regulation amending Implementing Regulation (EU) No 282/2011 as regards certain exemptions for intra-Community transactions

Par priekšlikumu Padomes Regulai, ar ko attiecībā uz sertificētu nodokļa maksātāju groza Regulu (ES) Nr. 904/2010

Proposal for a Council Regulation amending Regulation (EU) No 904/2010 as regards the certified taxable person

(ES tiesību akta projekta nosaukums/izskatāmais jautājums (latviešu un angļu valodā))

Stadija **Ekonomisko un finanšu jautājumu padomes (ECOFIN) 2018.gada 22.jūnija sanāksmei**

Atsauces uz ES dokumentiem 9822/18¹

1. ES tiesību akta projekta/izskatāmā jautājuma īss apraksts

Deklasificēts saskaņā ar FM 07.04.2020.vēstuli Nr.13.7-13/12/1794 (reģ. Nr.SAN-64)

¹ Iespējams arī cits Bulgārijas Prezidentūras dokumenta numurs, kuru uz pozīcijas virzīšanu apstiprināšanai nebūs iespēja uzzināt, ņemot vērā pēdējās diskusijas.

DEKL_FMpoz_180618_ECOFIN_Nr2_PVN.docx

ECOFIN 2018.gada 22.jūnija sanāksmē ir plānots vienoties par vispārīgu pieeju attiecībā uz Bulgārijas prezidentūras (turpmāk – BG PRES) sagatavoto kompromisa tekstu par priekšlikumu Padomes Direktīvai, ar ko Direktīvu 2006/112/EK groza attiecībā uz pievienotās vērtības nodokļa sistēmas atsevišķu noteikumu saskaņošanu un vienkāršošanu un galīgās nodokļa uzlikšanas sistēmas ieviešanu tirdzniecībā starp dalībvalstīm, priekšlikumu Padomes Īstenošanas Regulai, ar ko attiecībā uz dažiem atbrīvojumiem darījumiem Kopienas iekšienē groza Īstenošanas regulu (ES) Nr. 282/2011, un priekšlikumu Padomes Regulai, ar ko attiecībā uz sertificētu nodokļa maksātāju groza Regulu (ES) Nr. 904/2010.

Pašreizējā Eiropas Savienības (turpmāk – ES) pievienotās vērtības nodokļa (PVN) sistēma ir sarežģīta, sadrumstalota un paver iespēju krāpnieciskām darbībām. Padomes 2006.gada 28.novembra Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (turpmāk – Direktīva 2006/112/EK) pašreizējais pārejas režīms attiecībā uz ES iekšējiem darījumiem ar precēm starp uzņēmumiem ir radījis:

- aptuveni 50 miljardu *euro* ieņēmumu zaudējumus saistībā ar pārrobežu krāpniecisko darbību Kopienā, kas radās, izmantojot sistēmas nepilnības, jo ir iespējams veikt preču pārrobežu iegādi, nemaksājot PVN;
- sarežģītību, kas rada augstākas izmaksas tiem uzņēmumiem, kuri veic pārrobežu tirdzniecību, salīdzinājumā ar uzņēmumiem, kuri nodarbojas ar tirdzniecību tikai savā valstī (par 11% lielākas izmaksas).

Lai novērstu minēto situāciju, 2016.gada 7.aprīlī Eiropas Komisija (turpmāk – EK) nāca klajā ar PVN rīcības plānu, kas paredz modernizēt PVN sistēmu, vienkāršot to un mazināt krāpšanās iespējas. Galvenie PVN rīcības plāna virzieni, ko ES Padome ir apstiprinājusi savos 2016.gada 20.maija secinājumos par PVN rīcības plānu, ir:

- 1) pašreizējā pagaidu režīma PVN uzlikšanai tirdzniecībā starp dalībvalstīm aizstāšana ar galīgu PVN režīmu;
- 2) īstermiņa vienkāršošanas pasākumi pašreizējās PVN sistēmas uzlabošanai;
- 3) PVN likmju regulējuma atjaunināšana;
- 4) PVN noteikumu vienkāršošana e-komercijas jomā;
- 5) mazo un vidējo uzņēmumu atbalstīšana.

Paredzēts, ka galīgās PVN sistēmas ieviešana padarīs ES PVN sistēmu noturīgāku un vienkāršāku, kā arī nodrošinās vienlīdzīgus konkurences apstākļus uzņēmumiem neatkarīgi no tā, vai tie veic iekšzemes vai pārrobežu darījumus.

Līdz ar to ir nepieciešami grozījumi Direktīvā 2006/112/EK, lai mainītu pārejas PVN režīmu. Atbilstoši spēkā esošajam regulējumam katru pārrobežu preču piegādi iedala no PVN atbrīvotajā preču piegādē preču nosūtīšanas dalībvalstī un ar PVN apliekamajā preču iegādē galamērķa valstī. Savukārt galīgās PVN sistēmas pārrobežu darījumos pamatprincips būs PVN uzlikšana galamērķa dalībvalstī.

Vienlaikus, kamēr notiek darbs pie galīgās PVN sistēmas izstrādes, ir jāuzlabo pašreizējā PVN sistēma. Tādējādi 2016.gada 8.novembrī ES Padome savos secinājumos ir apstiprinājusi, ka līdz galīgās PVN sistēmas izveides ir nepieciešams ieviest ātros vienkāršošanas pasākumus attiecībā uz četriem jautājumiem, proti, PVN identifikācijas numura lietošana, ķēdes darījumi, preču piegādes uz noliktavu (*call-off stock*) un pierādījumi par preču piegādi Kopienas iekšienē. Attiecībā uz pirmajiem trim jautājumiem ir ierosināti grozījumi Direktīvā 2006/112/EK. Savukārt ceturtajam jautājumam ir nepieciešami grozījumi Padomes Īstenošanas Regulā

282/2011, ar ko nosaka īstenošanas pasākumus Direktīvai 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (turpmāk – Padomes Īstenošanas Regula 282/2011).

BG PRES kompromisa priekšlikums (dokuments 9822/18)

Kompromisa priekšlikuma būtība:

- 1) noteikts regulējums četriem ātrajiem vienkāršošanas pasākumiem (PVN reģistrācijas numurs, preču piegāde uz noliktavu (*call-off stock*), ķēdes darījumi, pierādījuma dokumenti preču piegādēm Kopienā);
- 2) izslēgts sākotnējā EK priekšlikumā ietvertais regulējums par sertificēto nodokļa maksātāju² un šī jaunā institūta sasaiste ar četriem ātrajiem vienkāršošanas pasākumiem;
- 3) noteikti galīgās sistēmas pamatprincipi par PVN uzlikšanu galamērķa dalībvalstī (t.i., 402.pants);
- 4) priekšlikums papildināts ar piekto ātro vienkāršošanas pasākumu, kas paredz papildināt Direktīvu 2006/112/EK ar jaunu 137.a pantu, paredzot dalībvalstu tiesības fakultatīvā kārtībā piemērot PVN atbrīvojumu neatkarīgas personu grupas, kas apvieno savus pakalpojumus un daļa izmaksas starp saviem biedriem, ietvaros veiktajiem darījumiem. Papildus tiek ietverta atbilstoša teritoriālā klauzula, ierobežojot šī fakultatīvā izmaksu sadales mehānisma darbības jomu tikai uz neatkarīgām personu grupām, kas reģistrētas tās dalībvalsts teritorijā, kura izvēlas izmantot šo iespēju.

Minētais piektais pasākums ir iekļauts kompromisa tekstā balstoties uz atsevišķu valstu, tai skaitā Latvijas, priekšlikumu ar mērķi atjaunot *status quo* pēc ES Tiesas spriedumiem lietā Aviva un DNB Banka, kur tiesa secināja, ka apdrošinātāji un kredītiestādes, kuru darbība nav sabiedrības interesēs, kā paredzēts Direktīvas 2006/112/EK 132.pantā, nevar piemērot PVN atbrīvojumu izmaksu pārdales grupas ietvaros veiktajiem darījumiem. Savukārt rosinātais normas teritoriālais ierobežojums tiek iestrādāts, lai nodrošinātu pareizu un godīgu PVN atbrīvojuma piemērošanu no administrēšanas viedokļa, kā arī garantētu fiskālo uzraudzību pret iespējamu izvairīšanos no nodokļu nomaksas, vienlaikus saglabājot pārējo dalībvalstu, kuras izvēlas neizmantot šo iespēju, nodokļu tiesības.

Latvijas vispārīgā pozīcija par ātrajiem vienkāršošanas pasākumiem un galīgās PVN sistēmas pamatprincipu, ir sniegta pozīcijā Nr.1, un pašlaik tā netiek mainīta.³

Balsošanas kārtība. ES tiesību akta izdošanas/jautājuma izskatīšanas juridiskais pamatojums

Vienbalsība. Līguma par Eiropas Savienības darbību 113.pants.

2. Situācija Latvijā

² Viens no galvenajiem elementiem galīgās PVN sistēmas ieviešanā ir jēdziens “sertificēts nodokļa maksātājs”. Statuss “sertificēts nodokļa maksātājs” nodrošina apliecinājumu, ka kādu konkrētu komersantu var uzskatīt par uzticamu PVN maksātāju. Pēc EK domām jēdziens “sertificēts nodokļa maksātājs” ļaus pakāpeniski ieviest galīgo PVN sistēmu.

³ Latvijas nacionālā pozīcija Nr.1” Par priekšlikumu Padomes Direktīvai, ar ko Direktīvu 2006/112/EK groza attiecībā uz pievienotās vērtības nodokļa sistēmas atsevišķu noteikumu saskaņošanu un vienkāršošanu un galīgās nodokļa uzlikšanas sistēmas ieviešanu tirdzniecībā starp dalībvalstīm, priekšlikumu Padomes Īstenošanas Regulai, ar ko attiecībā uz dažiem atbrīvojumiem darījumiem Kopienas iekšienē groza Īstenošanas regulu (ES) Nr. 282/2011, un priekšlikumu Padomes Regulai, ar ko attiecībā uz sertificētu nodokļa maksātāju groza Regulu (ES) Nr. 904/2010” ir apstiprināta Ministru kabineta sēdē 2018.gada 12.jūnijā.

Latvijā PVN ir ieviests 1995.gada 1.maijā, kad stājās spēkā likums “Par pievienotās vērtības nodokli”. Tā kā PVN piemērošana ir harmonizēta visā ES, iestāšanās procesa gaitā Latvija normatīvos aktus PVN jomā pielāgoja Padomes 1977. gada 17. maija Sestās direktīvas par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem — Kopēja pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprēķinu bāze (no 2007.gada 1.janvāra spēkā Direktīva 2006/112/EK), prasībām. Iestāšanās procesa laikā Latvijai tika piešķirtas atkāpes no minētās Sestās direktīvas normām, kā rezultātā Latvija varēja turpināt piemērot:

- 1) 0 procentu PVN likmi starptautisko pasažieru pārvadājumu iekšzemes posmam;
- 2) atbrīvojumu no PVN autoru saņemtajai atlīdzībai, kā arī izpildītāju un fonogrammu producentu saņemto atlīdzību.

Kopš 2013.gada 1.janvāra Latvijā spēkā ir Pievienotās vērtības nodokļa likums, kam struktūra, gan arī terminoloģija ir saskaņota ar Direktīvu 2006/112/EK.

Atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likumā noteiktajam Latvijā personām, kas veic saimniecisko darbību un kuru gada apgrozījums sasniedz 40 000 *euro*, ir jāreģistrējas Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļu maksātāju reģistrā. 2018.gada 1.janvārī Latvijā Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa reģistrā ir reģistrējušies 84 622 PVN maksātāji.

Cīņa pret krāpšanos ar PVN ir viena no galvenajām Latvijas prioritātēm. Atbilstoši EK 2017.gadā publicētajam pētījumam⁴ 2014.gadā Latvijā PVN plaisa⁵ sastādīja 19,03% (420 miljoni *euro*) no teorētiski aprēķinātā PVN, savukārt 2015.gadā – 17,97% (411 miljoni *euro*). Krāpšanās PVN jomā ir būtiskākais iemesls, kas veido PVN plaisu, tomēr tā var rasties arī citu iemeslu dēļ, piemēram, ja uzņēmums kļūst maksātnespējīgs, ja PVN maksājumi netiek veikti savlaicīgi.

Atbilstoši Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk - VID) novērtējumam PVN plaisai Latvijā ir tendence samazināties. 2014.gadā tā sastādīja 22,5%, 2015.gadā - 20,1% un 2016.gadā - 17,7%.

Galvenie pasākumi, kas tika veikti, lai cīnītos ar krāpšanos PVN jomā, ir apgrieztās jeb reversās PVN maksāšanas kārtības ieviešana šādām precēm un pakalpojumiem:

- 1) kokmateriālu piegādei un ar to saistītiem pakalpojumiem – no 1999.gada 1.jūlija;
- 2) metāllūžņu piegādei un ar to saistītiem pakalpojumiem – no 2011.gada 1.oktobra;
- 3) būvniecības pakalpojumiem – no 2012.gada 1.janvāra;
- 4) mobilo telefonu, planšetdatoru, klēpj datoru un integrālo shēmu ierīču piegādei – no 2016.gada 1.aprīļa;
- 5) graudaugu un tehnisko kultūru piegādei – no 2016.gada 1.jūlija;
- 6) neapstrādātu dārgmetālu, dārgmetālu sakausējumu un ar dārgmetālu plaķētu metālu piegādei – no 2017.gada 1.janvāra;
- 7) būvizstrādājumu piegādei – no 2018.gada 1.janvāra;

⁴ Study and Reports on the VAT Gap in the EU-28 Member States: 2017 Final Report https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/study_and_reports_on_the_vat_gap_2017.pdf

⁵ Lai noteiktu, cik lieli ir krāpšanas apmēri ar PVN katrā valstī, starptautiskajā praksē izmanto tā saucamo PVN plaisu (VAT GAP) aprēķinu. PVN plaissa parāda procentuālo starpību starp PVN, kurš būtu jāiekasē, un faktiski iekasēto PVN.

- 8) metālizstrādājumu piegādei un ar to saistītiem pakalpojumiem – no 2018.gada 1.janvāra;
- 9) sadzīves elektronisko iekārtu un sadzīves elektriskās aparatūras piegādei – no 2018.gada 1.janvāra;
- 10) spēļu konsoļu piegādēm – no 2018.gada 1.janvāra.

Tāpat, lai mazinātu krāpšanās riskus PVN jomā, no 2017.gada Latvija ir atteikusies no taksācijas perioda puse no kalendārā gada, kā arī jaunreģistrētiem PVN maksātājiem uz 6 mēnešiem ir noteikts taksācijas periods viens kalendāra mēnesis. Tādējādi Latvijā ir divi taksācijas periodi: mēnesis un ceturksnis. Tas ļaus efektīvāk sekot līdzi PVN maksāšanas disciplīnai un samazināt PVN izkrāpšanas risku.

Savukārt no 2017.gada 1.jūlija kases aparātiem ir noteiktas jaunas prasības, lai pilnībā tiktu izslēgta reģistrēto darījumu dzēšana no kases aparātiem, un tas nozīmē efektīvāku cīņu ar lielo ēnu ekonomikas īpatsvaru Latvijā, tai skaitā, var veicināt cīņu ar PVN izkrāpšanu.

Lai apkarotu krāpšanu un samazinātu risku, ka negodprātīgi PVN maksātāji var iekļaut PVN deklarācijās un to pielikumos kopējās ar PVN apliekamo darījumu summās fiktīvus darījumus, no 2018.gada PVN deklarācijā ir noteikts iekļaut visu darījumu detalizētu atšifrēšanu, sākot no darījumu sliekšņa 150 *euro* apmērā (līdz šim šis sliekšnis bija 1 430 *euro*).

2017.gadā nodokļu kontroles pasākumi ir veikti 4 520 VID PVN maksātāju reģistrā reģistrētajām personām (juridiskajām un fiziskajām personām) jeb 5,3% no visām VID PVN maksātāju reģistrā reģistrētajām personām.

PVN ir pārbaudīts 99% no veiktajiem juridisko personu nodokļu auditiem jeb 738 nodokļu maksātājiem, papildus aprēķinot PVN 128,4 miljonu *euro* apmērā. Pusei no minētajiem juridisko personu nodokļu auditiem iemesls ir “PVN pārmaksas akceptēšana” (380), šajos auditos papildus aprēķināts PVN 56,1 miljons *euro*. Pēc lēmuma saņemšanas par nodokļu audita uzsākšanu līdz nodokļu audita uzsākšanai 14 PVN maksātāji paši veica precizējumus PVN deklarācijās, precizējot PVN 265,3 tūkst. *euro* apmērā.

2017.gadā PVN deklarācijām tika veikti 203 520 preventīvie nodokļu administrēšanas pasākumi (datu ticamību novērtējums), kuru rezultātā tika atteikts apstiprināt pārmaksāto PVN summu 2 268 gadījumos kopsummā 15,44 miljonu *euro* apmērā, kā arī nosūtīti 1 255 brīdinājumi par izslēgšanu no VID PVN maksātāju reģistra par dokumentu nesniegšanu PVN pārbaudei, no tiem 582 PVN maksātāji izslēgti no minētā reģistra.

Papildus no VID PVN maksātāju reģistra izslēgti 239 PVN maksātāji, kuri snieguši nepatiesu informāciju savās PVN deklarācijās.

2016.gadā uzsāktajos kriminālprocesos par PVN krāpšanu ir veikta izmeklēšana 16 kriminālprocesos. Savukārt 2017.gadā uzsāktajos kriminālprocesos par PVN krāpšanu ir veikta izmeklēšana 5 kriminālprocesos.

Pievienotās vērtības nodokļa likumā ir noteikts, ka 0 procentu likmi preču piegādei Eiropas Savienībā drīkst piemērot, ja preces ir nosūtītas uz galamērķi citā dalībvalstī un to apliecina piegādātāja rīcībā esošie preču transporta dokumenti. Atbilstoši esošai praksei, ja nodokļu kontroles procesā radušās šaubas, ka PVN maksātāja deklarētā preču piegāde uz ES dalībvalstīm nav notikusi, VID tam pieprasa papildu informāciju un dokumentus, kas pierāda un/vai apliecina preču piegādi uz ES dalībvalstīm. Savukārt attiecībā uz kriminālprocesiem PVN izkrāpšanā Krimināllikumā ir noteikts, ka pierādīšanas pienākums pirmstiesas kriminālprocesā ir procesa virzītājam. Ievērojot minēto, kriminālprocesos VID ir saistošs minētais regulējums par pierādījumu nodrošināšanu.

Latvijas PVN jomu reglamentējošie normatīvie akti paredz PVN atbrīvojuma piemērošanu neatkarīgas personu grupas, kas apvieno savus pakalpojumus un daļa izmaksas starp saviem biedriem, ietvaros veiktajiem darījumiem neatkarīgi no biznesa jomas. Līdz ES Tiesas sprieduma lietā C-326/15 DNB Banka pasludināšanai tika uzskatīts, ka Direktīvas 2006/112/EK 132.panta 1.punkta “f” apakšpunktā paredzētais PVN atbrīvojums izmaksu pārdales grupas ietvaros veiktajiem darījumiem ir pārņemts Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52.panta 3.² - 3.⁴ daļā. Tomēr ES Tiesa lietā C-326/15 DNB Banka un C-605/15 Aviva PVN atbrīvojuma piemērošanu izmaksu pārdales grupas ietvaros veiktajiem darījumiem interpretēja šauri, to neattiecinot uz finanšu un apdrošināšanas jomu. Līdz ar to, lai Pievienotās vērtības nodokļa likums atbilstu ES Tiesas spriedumā lietā C-326/15 DNB Banka un C-605/15 Aviva minētajam, Pievienotās vērtības nodokļa likumā būtu veicami grozījumi.

Vēršam uzmanību, ka neatkarīgo personu grupām nav noteikts pienākums informēt nodokļu administrāciju par savu izvēli piemērot PVN atbrīvojumu izmaksu pārdales grupas veiktajiem darījumiem. Pēc rīcībā esošās informācijas šādu iespēju izmanto vairākas kredītiestādes, kas pēc ES Tiesas sprieduma pasludināšanas ir izteikušas vēlmi turpināt piemērot PVN atbrīvojumu izmaksu pārdales grupas ietvaros veiktajiem darījumiem. Tādēļ Latvija, lai atjaunotu *status quo* pirms ES Tiesas sprieduma lietā C-326/15 DNB Banka, ir pievienojusies tām dalībvalstīm, kuras uzrunāja EK par iespēju noteikt dalībvalstīm izvēles tiesības piemērot PVN atbrīvojumu izmaksu pārdales grupas veiktajiem darījumiem neatkarīgi no biznesa jomas.

Ietekme uz budžetu

Pēc EK aprēķiniem PVN pārrobežu krāpšana (“karuseļveida krāpšanās”) ik gadu ES rada apmēram 50 miljardu *euro* zaudējumus. Ieviešot galīgo PVN sistēmu, atbilstoši EK prognozēm pārrobežu krāpšanas apjoms varētu samazināties par 80 procentiem, tas ir, par 41 miljardu *euro*. Savukārt par 1 miljardu varētu samazināties atbilstības nodrošināšanas izmaksas uzņēmumiem.

Ņemot vērā, ka VID nav informācijas par preču kustību un nav iespējams izsekot preču piegādei, šobrīd nav iespējams novērtēt “karuseļveida krāpšanos” radītos zaudējumus Latvijas valsts budžetam ar metodēm, kas balstītos uz datu salīdzināšanu no dažādiem datu avotiem. Tā kā “karuseļveida krāpšanos” var tikt veikta ar dabā nepastāvošām precēm, šī parādība netiek pilnā mērā aptverta ar nacionālo kontu datiem, kas traucē šīs parādības novērtēšanai ar makroanalīzes metodēm. Ņemot vērā iepriekš minēto, VID šobrīd neveic aprēķinus zaudējumiem no pārrobežu PVN krāpšanas gadījumiem.

Tomēr, ja tiek pieņemts, ka lielākā daļa no PVN karuseļveida krāpšanas shēmām noslēdzas ar “pazudušo tirgotāju”, kas veido PVN parādu un, pieņemot, ka lielākā daļa no jauniem PVN parādiem ir radusies šīs parādības rezultātā, tad PVN karuseļveida krāpšanos iespējamais apjoms Latvijā pēc VID novērtējuma varētu būt ap 15 procentu no kopējās PVN plaisas.

Pēc VID novērtējuma PVN kopējā plaisa 2016.gadā sastādīja 426 miljonus *euro*. Pieņemot, ka 15 procentu no kopējās PVN plaisas radīja “karuseļveida krāpšanās”, zaudējumi Latvijas valsts budžetam no “karuseļveida krāpšanās” ir mērāma 63.9 miljonu *euro* apmērā. Ņemot vērā EK prognozes, ka galīgās PVN sistēmas ieviešana varētu samazināt pārrobežu krāpšanos par 80 procentiem, Latvijas ieguvums PVN krāpšanas samazināšanas rezultātā varētu būt 51 miljons *euro*. Tomēr atbilstoši VID sniegtajai informācijai lielākai PVN maksātāju daļai, kas gūst labumu no PVN krāpnieciskām shēmām, reālā saimnieciskās darbības naudas plūsma var būt nepietiekama PVN samaksai pilnā apmērā, kā arī krāpnieki var pārorientēties uz cita veida krāpšanu. Tādējādi atbilstoši VID novērtējumam Latvijas ieguvums no galīgās PVN sistēmas ieviešanas varētu būt mazāks - **26 miljoni *euro***.

Savukārt saskaņā ar EK piedāvāto risinājumu galīgās PVN sistēmas ieviešanā atbilstoši EK aplēsēm tiks palielinātas administratīvās izmaksas par 239 miljoniem *euro* īstenošanas gadā un par 182 miljoniem *euro* ik gadu pēc ieviešanas visās dalībvalstīs. Šis pieaugums galvenokārt ir saistīts ar pieaugošajām darbaspēka un IT sistēmu pielāgošanas un uzturēšanas izmaksām.

Lai varētu izvērtēt EK izstrādāto priekšlikumu ietekmi gan uz VID, gan komersantu IT sistēmām un tajās nepieciešamajām izmaiņām, kā arī to, cik šādas izmaiņas provizoriski varētu izmaksāt, vispirms ir nepieciešams definēt precīzas prasības veicamajām izmaiņām. Līdz ar to pagaidām nav iespējams noteikt konkrētās izmaksas galīgās PVN sistēmas ieviešanai.

3. Latvijas Republikas pozīcija

Par BG PRES kompromisa priekšlikumu (dokuments 9822/18)⁶

Latvija atbalsta kompromisa priekšlikumu.

Latvija atbalsta visu piecu ātro vienkāršošanas pasākumu kopuma ieviešanu, ņemot vērā šo ātro pasākumu aktualitāti un steidzamību esošās PVN sistēmas uzlabošanai. Tāpat Latvija **atbalsta** to, ka priekšlikumā ietvertie ātrie vienkāršošanas pasākumi netiek saistīti ar sertificētā nodokļa maksātāja koncepcijas ieviešanu.

Latvija īpaši atbalsta ātro vienkāršošanas pasākumu par atbrīvojuma piemērošanu izmaksu pārdales grupas ietvaros veiktajiem darījumiem (t.i., Direktīvas 2006/112/EK papildināšanu ar jaunu 137.a pantu), jo Latvijai ir būtiski paplašināt atbrīvojuma piemērošanu uz finanšu pakalpojumu jomu.

Ja izvērsas diskusijas par jaunā 137.a panta esamību kompromisa priekšlikumā un ir nepieciešams ECOFIN panākt kompromisu, lai pēc iespējas ātrāk stātos spēkā pārējie ātrie vienkāršošanas pasākumi (t.i., PVN identifikācijas numura lietošana, ķēdes darījumi, preču piegādes uz noliktavu (*call-off stock*) un pierādījumi par preču piegādi Kopienas iekšienē), tad **Latvija ir gatava kompromisa vārdā** atbalstīt jaunā 137.a panta izslēgšanu no priekšlikuma ar nosacījumu, ka tuvākajā laikā tiks **turpinātas diskusijas** ES Padomē par plašāka atbrīvojuma ieviešanu izmaksu pārdales grupas ietvaros veiktajiem darījumiem.

Īpašas Latvijas Republikas intereses

Latvija īpaši atbalsta Direktīvas 2006/112/EK papildināšanu ar jaunu 137.a pantu, paredzot PVN atbrīvojuma piemērošanu izmaksu pārdales grupas ietvaros veiktajiem darījumiem, it īpaši finanšu pakalpojumu jomā, jo Latvijai ir būtiski atjaunot *status quo* pēc ES Tiesas sprieduma lietā C-326/15 DNB Banka.

Latvija vēlētos, lai piektā ātrā vienkāršošanas pasākuma par atbrīvojuma piemērošanu izmaksu pārdales grupas ietvaros veiktajiem darījumiem spēkā stāšanās termiņš tiktu noteikts pirms 2020.gada 1.janvāra, kad stājas spēkā pārējie pasākumi.

4. Citu ES dalībvalstu viedokļi

⁶ Latvijas nacionālā pozīcija Nr.1” Par priekšlikumu Padomes Direktīvai, ar ko Direktīvu 2006/112/EK groza attiecībā uz pievienotās vērtības nodokļa sistēmas atvēršanu noteikumu saskaņošanu un vienkāršošanu un galīgās nodokļa uzlikšanas sistēmas ieviešanu tirdzniecībā starp dalībvalstīm, priekšlikumu Padomes Īstenošanas Regulai, ar ko attiecībā uz dažiem atbrīvojumiem darījumiem Kopienas iekšienē groza Īstenošanas regulu (ES) Nr. 282/2011, un priekšlikumu Padomes Regulai, ar ko attiecībā uz sertificētu nodokļa maksātāju groza Regulu (ES) Nr. 904/2010” ir apstiprināta Ministru kabineta sēdē 2018.gada 12.jūnijā.
DEKL_FMpoz_180618_ECOFIN_Nr2_PVN.docx

Dalībvalstu viedokļi š.g. 13.jūnija COREPER II sanāksmē

Dalībvalstis kopumā atbalsta pāreju uz principu par PVN piemērošanu preču piegādes galamērķa dalībvalstī. Tomēr **MT, FR, LU, SE** apšaubā šī principa ietveršanu priekšlikumā (t.i., 402.pantā) un uzskata, ka šis regulējums būtu jāiekļauj citos priekšlikumos.

Dalībvalstis **pēc būtības atbalsta** četru ātro vienkāršošanas pasākumu (PVN reģistrācijas numurs, preču piegāde uz noliktavu (*call-off stock*), ķēdes darījumi, pierādījuma dokumenti preču piegādēm Kopienā) ieviešanu un pauž atbalstu sagatavotajam kompromisa tekstam.

DK, SE, HU, HR un **CY neatbalsta** piekto ātro vienkāršošanas pasākumu par atbrīvojuma piemērošanu izmaksu pārdales grupas ietvaros veiktajiem darījumiem. **RO** ir pieteikusi izpētes atrunu, ņemot vērā CLS norādīto attiecībā uz jaunā 137.a panta iekļaušanu kompromisa priekšlikumā, it īpaši uzsvērot uz EK noraidīto attieksmi. **FR, UK, PT, NL, IT, BE, LU** un **IE** atbalsta vai kompromisa dēļ varētu atbalstīt piekto ātro vienkāršošanas pasākumu par atbrīvojuma piemērošanu izmaksu pārdales grupas ietvaros veiktajiem darījumiem.

5. ES institūciju viedokļi

EK atbalsta četru ātro vienkāršošanas pasākumu ieviešanu. EK neiebilst pret ierosinātā regulējuma par sertificētu nodokļa maksātāju izslēgšanu no sākotnējā priekšlikuma. EK ir gatava kompromisa vārdā pieņemt normu par galīgās sistēmas stūrakmeņiem (t.i., 402.pantu), ja tādejādi tiek panākta vienošanās par četriem ātrajiem vienkāršošanas pasākumiem (PVN reģistrācijas numurs, preču piegāde uz noliktavu (*call-off stock*), ķēdes darījumi, pierādījuma dokumenti preču piegādēm Kopienā). EK iebilst pret piekto ātro vienkāršošanas pasākumu par atbrīvojuma piemērošanu izmaksu pārdales grupas ietvaros veiktajiem darījumiem, jo normas fakultatīvais raksturs radīs atšķirības regulējumā, ierobežotais ģeogrāfiskais tvērums radīs diskriminācijas iespējas un process, kādā tiek mēģināts šo priekšlikumu apstiprināt, pārkāpj noteiktās EK ekskluzīvās iniciatīvas tiesības.

Sākotnējā EK priekšlikuma ietekmes novērtējumu izskatīja **EK Regulējuma kontroles padome**. Padome sniedza pozitīvu atzinumu par priekšlikumu, kā arī dažus ieteikumus par priekšlikuma saikni ar citiem PVN rīcības plāna elementiem, nepieciešamību pēc pakāpeniskas pieejas un jēdzienu “sertificēts nodokļa maksātājs”, ko EK ņēma vērā, izstrādājot priekšlikumu.

6. Saskaņošana

Ārlietu ministrija, Valsts ieņēmumu dienests

Atšķirīgie viedokļi

-

7. Saskaņošana ar Saeimas Eiropas lietu komisiju

Savu viedokli par sākotnējo EK priekšlikumu sniedza **Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja** (turpmāk – Komiteja), kura savā atzinumā uzsvēra, ka atzinīgi novērtē EK iniciatīvas, kas padarītu PVN sistēmu mazāk sadrumstalotu un efektīvāku, kā arī maksimāli apkarotu krāpšanos PVN jomā. Komiteja atbalsta tādas galīgās PVN sistēmas ieviešanu, kas balstās uz gala patēriņa principu, kā arī “mini vienas pieturas punkta” (*Mini One Stop Shop*) paplašināšanu. Tāpat Komiteja īpaši uzsver, ka jādara viss iespējamais, lai galīgo PVN sistēmu īstenotu pēc iespējas saprātīgā termiņā, jo pretējā gadījumā varētu būt apdraudēta izvirzīto mērķu sasniegšana.

8. Konsultācijas ar biedrībām un nodibinājumiem, pašvaldību un sociālo partneru organizācijām

Informācija par konsultācijām ir Latvijas nacionālajā pozīcijā Nr.1, un pašlaik tā nav mainījies.⁷

Latvijas Republikas nacionālās pozīcijas
arhīva numurs Ārlietu ministrijā

Finanšu ministre

D. Reizniece-Ozola

Lukjanska, 67095514
diana.lukjanska@fm.gov.lv

⁷ Latvijas nacionālā pozīcija Nr.1” Par priekšlikumu Padomes Direktīvai, ar ko Direktīvu 2006/112/EK groza attiecībā uz pievienotās vērtības nodokļa sistēmas atsevišķu noteikumu saskaņošanu un vienkāršošanu un galīgās nodokļa uzlikšanas sistēmas ieviešanu tirdzniecībā starp dalībvalstīm, priekšlikumu Padomes Īstenošanas Regulai, ar ko attiecībā uz dažiem atbrīvojumiem darījumiem Kopienas iekšienē groza Īstenošanas regulu (ES) Nr. 282/2011, un priekšlikumu Padomes Regulai, ar ko attiecībā uz sertificētu nodokļa maksātāju groza Regulu (ES) Nr. 904/2010” ir apstiprināta Ministru kabineta sēdē 2018. gada 12. jūnijā.
DEKL_FMpoz_180618_ECOFIN_Nr2_PVN.docx